

Kaks
lehekülge
on puudu

Kas spiritism on ainult pettus?

Piiblis on üks kirjakoht, mis väga kohane praeguse aja jaoks.

„Urge uskuge mitte iga waimu, waid katsuge waimud läbi, kas nemad Jumalast on“. 1. Joan. 4. 1 Pimeduse hääled kutsuwad iga pool inimesi waatama kätte taha, mis warjab surma riigi saladust. Ilmas on palju libedaid pisaraid walatud omaste surma puhul ja see asjaolu on igaihes äratanud soowi oma kallide lahkunutega läbikäia. Selleks tahab spiritism, oma õpetuses ja wäljenduses, olla juhatajaks waimudega läbikäimises. Kas ta seda suudab wõi ei ja kas seal juures tõesti surnud inimeste waimud tegewuses on, saame näha allpool.

Kolm teadlikku jõudu ilmas.

Enne kui asuda spiritismi töö ja liikumise kirjelduse kallale, peame lugejaid selgusele wiima, et ilmas on kolm wägewat ja teadlikku jõudu olemas, millest Jumala sõna nii selgesti räägib. Nimelt: Jumal ja Tema inglite wäed; selle maa peal elaw inimesesugu ja Butsiifer, ühes temaga langenud inglitega.

Rahe esimese jõu olemasolu leiab peaaegu kõikide poolt tunnistust. Ja meie teame, et on olemas arwuta palju ingleid, keda loodi kõrgemaks kui inimesi, ja selle ülesandeks oli Jumalaga maailma walitsemises koostöötada. Täenduseks lugeda järgmised kirjakohtad: Ebrca 2: 6, 7; 1: 6, 7, 14, 14; ja Ilmut. 5: 11. Mis puutub saatana ja tema inglite olemasolu kohta, siis ei taha aga igaiüks seda nii kergesti uskuda. Kui me seda usume, siis saame ühes sellega spiritismist selge waate.

Saatan, wõi kurat, on teadlik olewus, kes oli kord inglitest kõrgem. Tema asukoht oli Jumala trooni juures. Ta oli ilusam ja targem kui teised loodolewused.

Eneseülendamise ja uhtuse asus tema südamesse, ja ta katsus Jehowa walitsust ümber liikata ja oma trooni üle Sooja trooni asetada. Taewas tekkis mäss ja sõda. Miljonid inglid asusid saatana poole — Jumala wastu. Saatan ja tema inglid said wõidetud ja neid heideti taewast ära.

See imeline aga kurb lugu on ülestähendatud Esaja raam. 14: 12—15; Efeeli raam. 28: 12—17 ja Ilm. 12: 7—9.

Ujajooftul pani saatana esiwanemaid kahtlema Jumala tarkusesse ja hääduksesse. Nad allusid temale ja langesid patu sisse. Nii tuli patt maailma, ja nüüd on käimas siin suur

ja hirmus wõitlus tõe ja ülekohtu wahel juba ligemale kuustuhast aastat. Waata 1 Mooses 3 ja Rooma 5: 12.

Urge hinnake waenlast madalalt.

Urge hinnake oma waenlast liiga madalalt, „sest meil ep ole mitte wõitlemist were ja liha wastu, waid suurte würostiikide ja waldade wastu, selle maailma pimeduse walitsejate wastu, waimuliku kurjuste wastu taewaste asjade sees“ Ewesuse 6: 12. Meie waenlane on targem kõikidest maailma olewustest. Tema siht on häwitada iga hinge. Tema plaanid on kurikawalad, seepärast; „olge kasiwad, walwate, sest teie waenlane, kurat, käib ümber kui mõirgaja lõukoer, ja otsib, keda tema wõiks ära neelata. Selle wastu seiske kindlasti usus, ja teadke, et needsamad kannatamised täiesti saawad teie teie wendade seltsi kätte, kes maailmas on“ 1 Peetrus 5: 8, 9. Jesus teadis ka langenud inglite olemasolu. „Aga ta ütles neile: Ma nägin saatana kui wälgu taewast maha langenawat“ Luka 10: 18. Ja edasi räägib Jesus kuradist Joan. 8: 44. Saatanal on meelewaid walguse ingli näol ilmuda „ja see ei ole ime, sest saatan ise teeb ennast walguse inglits“ 2. Korintuse 10: 14. Tal on wõime imetegusti teha.

Püha kiri räägib mitmel puhul sellest, kuidas Jesus inimestest kurje waimusi wälja ajas. Need kirjakohtad näitawad, et saatan ja ta inglid on tõesti olemas, sellega meil tuleb arwestada.

Spiritismi tekkimine.

Praegune spiritismi liikumine on alguse saanud 1848. a. hra Foy'i majas Hydsville, New-Yorgis. (Ameerikas) Selle hra kaks tütarit kuulsid oma toa seinal sageli koputamisi ja nad tulid arwamisele, et need on surnud inimeste waimud, kes elawatega soowiwad läbikäia. Warsti äratasid need naisterahwad ümbruskonnas suurt tähepanu oma salapärase wõimega läbikäia waimudega, kes ilmusid ikka koputamise teel. Wiie aastaga lagunes see liikumine imekiirelt laiali. Silmapiirile tekkisid sadanded meediumid, kes kiitsid end teise ilmaga ühenduses olewat, ja kes suure raha eest seda kunsti asjasthuwitatuile edasi andsid.

Kas see on pettus?

Algusest peale on paljude meediumide poolt tarwitatud pettust ja taskukunsti, ja

see asjaolu on nii mitmelegi annud põhjust arwata, et kõik spiritistide awaldused on lihtsalt pettus. Spiritismi arwustades wõime sattuda kahete efekarwamisse. Nimelt: otustada, et spiritism on pettus; ja kui spiritistid ehk meediumid imet teewad, et see siis Jumalast on. Kristus ütleb: „Kui siis keegi teie wastu ütleb: Waata, siin on Kristus ehk seal, ärge uskuge mitte. Sest wale kristused ja waleprohwetid saawad ülestõusma, ja suuri tähti ja imetegusid tegema, et nemad saaksid eksitada ka neid, kes ärawalitsetud, (kui see wõiks sündida). Matteuse ew. 24:23—24.

Meie ei pea mitte silmasid fulgema suure tõenduste arwu peale, mis kogutud wiimase pooleajaja aasta jooksul, ja mis tõestawad, et teadlik mõistolewus töötab spiritismi läbi. Üks spiritistiline selts andis wälja aruande, milles tõendatakse juhtumisi: nagu mõtete edasiandmine kaugusesse, waimude kehastumine, asjade liikumine, automaatiline kirjutamine ja rääkimine. 1906.—7. a. tegi prof. Morfelli Gennus spiritistilisi katseid. Ta märkis ülesse 39 selget ilmutuste tüüpi. Soome mõned näitustena: 1) Raua täielik liikumine ja kergeks muutumine. 2) Asjade ilmumine lauale. 3) Muusikariistadel mängimine. 4) Inimhäälte kõlad. 5) Jälgede ilmumine plastiliste olluste (nagu sawi, kitt j.n.e.) pinnale.

6) Katsumised ja puudumised nagematu käe poolt. 7) Käe wormide ilmumine õhus. 8) Waimude kehastumine jne. Mõni aasta tagasi lendas D. Home, olles waimu mõju all, ühest — 70 jala kõrguselt aknast wälja teisest sisse. Sellest katsest kõneldi palju kui

praegusaja ime üle. Selle juhtumise tunnistajaks on mitme teiste pealtwaatajate seas ka Lord Dunrawen ja Lord Lindsay.

Waimude tõelikkus.

Kõigist sellest selgub, et spiritism ei ole pettus — taskukunsti mõttes. Nüüd aga tekib küsimus, misjagused waimud on spiritismi tegutsemas? Kas on need waimud Jumalast? On nad surnud inimeste waimud? Wõi on need waimud saatanast?

Spiritism eitab isikliku Jumalat, Jeesust kui Tema Poega; ühes sellega ka Kristuse lunastuse tööd, Kristuse ülestõusmist; pattude andeksandmist, ja üldse patu olemasolu. Selle õpetuse järele on inimene ise enda peastja.

Kas wõib niisugune waleõpetus Jumalast olla? Ja kas seal Jumala waim on tegutsemas? Arusaadaw, et see wõimata on!

Spiritism on saatanast, sest ta on kooskõlas wanaaegse spiritismiga, mille wastu Piibel meid hoiatab.

Need rahwad, keda Israel ära ajas, olid suuresti spiritismi mõju all, ja käisid waimudega läbi, sellepärast ajas Jumal neid ära, hoiatades sellega Israeli. 5. Mooses 18: 9—14. Hoidke spiritismi kui katku eest; sest ta mõjub häwitawalt inimese närwitaewa peale ja wiib nii hästi keha kui hinge hukatusse.

Wiimase ajal isegi saab saatan suuri imetegusi tegema ja eksitab sellega ära ka „ärawalitsetuid“. Jumala Sõna hoiab meid spiritismi küüsi langemast; ta näitab meile wõidu teed ainult Kristuse läbi.

E. S. Cardey.

Kus on surnud?

Kui hiljuti Egiptuses tuninga Tutant-hameni haud leiti ja lahti kaewati, sai maailmale jälle meeletuletatud, et surmas lähed inimene waitsele puhkusele, mis segamata aastasadade jooksul. See tuletab kirjutaja sõna meele, kes elas enne seda kuulsat Egiptuse tuningat ja kes ütles:

„Uga mees sureb ära ja saab wõimatumaks; ja inimene heidab hinge, kus on tema siis? Otskui wesi merest alaneb, ja jõgi taheneb ja kuiwab ära, nõnda heidab inimene maha ja ei tõuse üles; seni kui taewast ei ole teps, ei ärta nemad üles, ega neid äratata üles nende unest...

Ehk tema lapsi austatakse, siis tema ei teagi, ehk nemad on halwad, siis nad ei tunnegi neid Jobi 14:10 — 12. 21.

Need on tarkuse sõnad, mis aegade läbikatsumised on tõendanud. Tänapäewane üldine uskumine, et surnud on teaduslikus seisukorras, on suuresti awanud tee spiritismile, mis nüüd igalpool waimlist segadust sünnitab. Kui me suudame ümberlütata õpetust surnute teadliku seisukorra üle, sellega purustatakse spiritismi aluse. Ja need, kes wõiwad ja tahawad seda, peastaksid nii mõnegi kaasinimese närwipustusest ja närwihagete afutusest sattu-

maist ära. Selle furnute teadliku seisukorra, õpetuse pooldajad kinnitavad kolme oletust (arvamist).

Esimene: Hing elab ihus, sellepärast on ihu ja hing lahutavad isolewused.

Teine: Inimene on kas praegu surematu, või tal on suremata hing.

Kolmas: Peale surma on olemas täielik lõppematu elu.

Neid oletusi eitame meie kindlasti Jumala sõnaga. Selletaoliste küsimuste ja arvamiste peale võib ainult Jumala sõna usaldawaid wastuseid anda. Esimese oletuse eitamiseks on inimese loomise lugu, mis küll lühike, aga tähendusrikas.

Ja Jehowa Jumal walimistas inimese, kes põrm on, mullast, ja puhus tema ninasse elawat õhku; nõnda sai inimene elawaks hingeks." 1. Moosese 2:7.

Mis on hing?

See kirjakoht näitab, et „inimene sai elawaks hingeks“. Tema ei antud mitte, ega ei asetatud temasse hinge, waid tema sai selleks. See on, Jumal wõttis põrmu, walmistas imelise inimese organismuse, ja et sellele elu anda, puhus tema ninasse õhku, ja „inimene sai elawaks hingeks“. Sellepärast ei ole inimene mitte kahesugune, waid üks olemus. Mitmed piibli kirjutajad tarwitawad sõna „hing“ ja „ihu“ waheldumisi kirjeldades kas ainelist mõnususst, või haigust ja surma.

„Hing kelle kõht täis, tallab küll kärjemee ära; aga hingel kel nälg on, on kõik libe magus“. Õpetuse sõnad 27:7.

„Nõnda kui külm wesi on wäsinud hingele nõnda on head sõnumed kaugel maal“ Õpetuse sõnad 25:25.

„Waata kõik hinged, need on minu pärast, niihästi isa hing, kui poja hing, hing mis pattu teeb, seesama peab surema“ Esakeli 18:4.

Wiimases kirjatohas leiame huwitawa ütelse, mis enam täielikumalt Jeesuse Kristuse poolt seletatud, kui ta ütles:

„Ja ärge kartke neid mitte, kes ihu ära tapawad, ja ei wõi mitte hinge tappa; aga kartke enam teda, kes ihu võib rikkuda pürgusse“. Matteuse 20:28.

Siin tarwitab Issand sõna „hing“ inimese waimlise külje, tema mõistuse ja tahtmise kirjeldamiseks, milledest inimese iseloom areneb. Peame tähelepanema, et Jumal hufkab iga patuse ja pööramata hinge. Meie oleme niisugused, nagu oleme loodud, ja ei mitte keft, milles suremata hing elutseb.

Et inimesele on mõtlemise wõime antud, ja ühes sellega ka wõime Jumalat kiita, seisab ta loomadest palju kõrgemal astmel. Niihästi inimesed kui loomad walmistati põrmust, ja said sama eluõhku, selles mõttes nimetatakse ka alamaid loodusolewusi „hingedeks“.

„Ja teine ingel walas oma kausi wälja meresse ja see sai otskui surnu werets, ja iga elaw hing mere sees suri ära“. 3. mut. 16, 3.

Surematus on and.

Surm käib inimesega ja loomadega ühtewiisi ümber. „Nemad lähewad kõik ühte paika; kõik on põrmust, ja kõik saawad jälle põrmuks.“ Roguja 3. 20. Inimese üleolewus loomadest seisab tema waimlises olemises, ja see annab põhjust tema hauast ülestõusmiseks ja Jumala ette ilmumiseks, et aruanda oma tegude üle, mis lihas tehtud.

Surematus on täielikult Jumala and, meile wõimaldatud Kristuse surma ja ülestõusmise läbi. Nii loeme meie: „Küll neile igawest elu, kes head tehes kannatuslega au ja kiitust ja hukkaminemata õnne otsiwad“. Rooma 2, 7.

„Aga nüüd awalikuks saanud meie Õn-nistegija Jeesuse Kristuse tulemise läbi, kes surma on ära kaotanud, ja elu ja hukkaminemata põlwe walge ette toonud armuõpetuse läbi“. 2. Timoteuse 1, 10.

Jeesus ütles oma õpetuses weel enam kui see: „Kes usub Poja sisse, sel on igawene elu; aga kes ei usu Poja sõna, see ei pea elu nägema, waid Jumala wiha jääb tema peale“. Johannese ew. 3; 36. Nendest kirjakohtadest selgub, et inimene on igas suhtes surelik. Igawene elu tuleb kui and Jumalast, meie ei saa seda mitte sündimise ega pärimise läbi. Jumal pakub seda igawest elu, Kristuse läbi, kõigile, kes seda usus wastu wõtawad. See and saab awalikuks ülestõusmise hommikul kui seefinane kadu asi enese peale wõtab hukkaminemata põlwe ja seefinane surelik wõtab enese peale suremata põlwe“. 1. Korintuse 15, 54.

Kas elu on lõppemata?

On selge, et hinge suremata olek ei alga mitte surmaga, waid siis, kui surm on ära wõidetud. See toob meid kolmanda oletuse juure, kas on elu lõppematu? Kui Püha Kiri andis eelmistele oletustele selged wastused, siis annab ta ka wastust surma mõiste ja järelduste kohta. Kurat rääkis Ewa wastu Edeni aias, et ta ei pea mitte surma

surema. Seda saatana esimest walet, mida esivanemad uskusid, ja mis aastasadanded on alalhoidunud, on praegu miljonid inimesed wastu wõtnud kui tõsise, õige ewangeliumi. Terwe teadus ja ajalugu wõib meile näidata, et furnud on teadwuseta olekus (seisuforras). Mitte keegi neist miljoniteist, kes on furnud, ei ole suutnud wähe-matti tõendust saada sellest, mida paljud armastawad nimetada „waimude ilmast“. Nii kui suurtsugused Egiptuse kuningad, puhkawad kõik waiksuses, oodates ülestõusmise päewa „millal kõik, kes haudade sees on peawad Tema healt kuulma, ja wälja tulema“. Johanneese ew. 5:28.29.

Järgmised kirjakohad kannawad tõeliku tunnistust inimese oleku seisukorra kohta surma ja ülestõusmise tunni wahel: „Urge lootke mitte würstide peale, ega muu inimese lapse peale, kelle käes ep ole abi. Kui tema waim wälje läheb, siis läheb ta jälle mulda; seltsamal päewal lähewad tema kõrged mõtted hukka“. Laul 146,3.4.

„Mõnda heidab inimene maha ja ei tõuse üles; fenni kui taewast ei ole teps ei ärka nemad üles, ega neid äratata üles nende unest. Oh, et Sa mind furnute paika tallele paneksid, ja warjule, kunni su wiha pööraks; et Sa mulle seatud aja paneksid, ja siis mu peale mõtleksid! Kui mees sureb,

kas ta jälle elusse saab? Siis mina tahaksin kõide oma suure waewa päiwil loota, kunni tuleks, et minu põlw saaks muudetud. Sa hüüaksid, ja ma wastaksin Sulle: küll Sul oleks himu oma käte töö järele“. Jobi 14: 12—15. „Sest need, kes elus, teawad, et nad peawad surema; aga furnud, ei need tea midagi, ja ei ole neil enam siin ühtegi palka, sest nende mälestus unustatakse ära. Nende armastus nii hästi kui nende wihtamine, ka nende kaetsemine on ju kadunud, ja neil ei ole elades ühtegi osa enam ei ühestki asjast, mis päikese all tehakse“. Roguja 9,5.6.

Need kirjakohad näitawad selgesti, et pärast surma ei ole kohe mitte lõppemata elu. Tähelepanelik piibli uurimine tõendab, seda nende kirjakohadega kooskõlas. Nende tõetspidamine mõjub kindlustawalt usu peale praegusel ajal, kus nii palju kuulutatakse furnud hingedega läbikäimist. See on kas pettus, wõi ta tuleb kõige kurja allikast.

Tõsised piibli kristlased ei peaks praegu mitte mingisuguseid teateid ootama oma furnud omastelt, waid peaksid rahulikult ülestõusmise päewa ootama. Siis saawad nad jälle üksteist palest palge näha ja lahutamatu igawesti elama.

Elmer L. Carden.

Ekspõpetuste muutlikkus ja tõe kindlus.

Wõitlus tõe ja wale wahel on olnud käimas igal ajajärgul. Nii kui üks kirjanik ütleb, on ekspõpetused wahest ainult uimastatud olnud, kuid ialgi pole weel neid wõidud ärähäwitada. Saades ferd lüüa ühel lahinguliinil wõtab ta endale teise wälimuse ja ilmub peagi jälle teises kohas tõena. Saadana ütetus, „teie ei pea mitte surma surema“, on mitmed arengu-ajad ja ja mõistete muutused läbi teinud, püüdes arwuta teisendites tõena esineda. „Kas see on et Jumal on ütelnud?“ kostab weel täna miljonite suust mitmesugustes teisendites. Ehk küll kahtlemine Jumala sõna üle pealt näha pealiskaudne, hädaohuta asi näib olewat, on ta ometi kõige wale- ja effiteede alus.

Rahtlus tõe kohta wõimaldab walele esineda mitmes teisendis ja awab see läbi ekspõpetustele arwuta teed.

Tõde on aga muutmata ja seega ka ifka üks ja seesama. Tõde ei suuda keegi

wahelduwaks ega muutlikuks teha. „Taewas ja maa lähewad hukka aga minu sõnad ei lähe mitte hukka“, ütleb Kristus. Misugust usaldust Jumala sõna kohta peaksid meile need sõnad — imelikumad, kui maailm iialdes on kuulnud — sisseistutama! Meie, wõib olla, oleme mõnikord mures maailmas hiiglasamul suurenewate segaduste ja ekspõpetuste üle, mis kahtlewad usuteadlased rahwa sekka külwawad; kuid sellegi pärast ei ole meie millalgi rahutumad piibli ja temas sisalduwa tõe kohta.

Säwitusihaline arwustaja, kahtleja usu-teadlane ja uskumatu teotaja — kõik need weel kinnitawad piibli ettekuulutusi. Tema waenlased on weel abiks tema sihtide täide-
saatmise juures.

Maailmariikide kolkwarisemised, rahwaste meeletus ja walekristuse kawal tegutsemine — kõik need täidawad piibli prohwetikuulutusi. Piibel kirjutab endas sisalduwa tõe nende waremete.

Ihu ülestõusmine.

Kui uueaegse arvustuse poole kaldum inimene praegust üldkristlikku usutunnistust luuleb, siis tõuseb temas kohe küsimus: „Kas on ihu ülestõusmine üleüldse võimalik?“ Üks teine küsimine tõuseb aga veel järelemõteldes sellesama usutunnistuse üle ja nimelt: „Kas ülestõusmist on üleüldse tarwis?“ Kui see rahwa seas lewinenud mõiste õige on, et surnud kohe surma järele kohtu ette kutsutakse ja sellejärele kohe kas igawesse elusse või jällegi igawesse walusse saawad — siis on ju ülestõusmine täiesti üleaarune. Selle üle järelemõtlemine mõjub päris iseäralikult, et keegi surnud isik, kes juba aastatuhanded Jumala pühas läheduses elanud, nüüd suurel kohtupäewal weel ihu ülestõusmiseks siia maailma peab tulema.

Selle mõtte üle selgufeta olekus olles pannakse ka ülestõusmise õpetuse peale wähe rõhku ja minnakse, üksteisele wastupidiste lausete kohtamisel, neist sagedasti tundmusi-äratawate lausete ja kõnekäänudega mööda.

Ülestõusmise küsimus annab aga Piibli walgel koguni teise tähenduse. Mitte üffi wanaseaduse aegsed usklikud (Job. 19, 25; Taan. 12, 13) ei tõenda, et nemad alles „päewade lõpul“ ülestõusmise osaliseks saamist ootasid, waid ka Jeesus ise tootab oma jüngritele, kui ta siit maapealt lahkus, et nemad alles tema jälleilmumisel jälle ühendatud saawad. Joan. 14, 3. Selles mõttes ootas ka Paulus õiguse krooni mis Isand temale „oma tulemise päewal“ tahab anda. 2. Tim 4, 8. Ja, tema tunnistas ülestõusmise suurt tarwidust ja iga kristlase täielikku lootusetust ilma ülestõusmiseta, sõnadega: „Sest kui surnuid üles ei äratata, siis ei ole ka Kristus ülesäratatud. Aga kui Kristus ei ole ülesäratatud, siis on meie jutlus tühine, aga teie usk on ka tühine. Siis on ka need, kes Kristuse sees läinud magama, hukka läinud“. 1. Kor. 15, 16—18.

Paganliku õpetlase, Plato, hingeõpetuse järele, mille ka selleaegsed kirikuisjad õige õpetusena wastu wõtsid ja kirikuõpetusega ühendasid, ei ole minewikus ärasurnud mitte „kaduma läinud“ (Salm 18) waid oleksid ilma selleta oma hingelises olekus juba õndsate riigis. Kuid Piibel õpetab meile et ilma ülesäratamata ei ole lootust ega ka tõelist kristlikku usku!

Nüüd tõuseb aga kohe küsimus, mida Paulus juba oma ajal kohtas ja nimelt:

„Kuidas peawad surnud ülestõusma ja

missuguse ihuga nemad peawad tulema?“ 1. Kor. 15, 35.

Õfegi juutide kõrgem preesterkond, saduseerid, ei uskunud ülestõusmist. Matteuse ewangeelium jutustab meile, kuidas Jeesus oma aja haritlastega selle üle mõtteid wahetas.

Küsimusega: „Kelle oma saab see naine ülestõusmisel olema, kellel siin järgimööda seitse meest olnud“, mõtlesid nad Jeesust wäljapääsemata seisukohta ajanud olewat. Matt. 22, 28. Kristus wastab näidates, mis neil selle küsimuse lahendamiseks puudub, üteldes: „Teie effite sest et teie ei mõista püha kirja ega Jumala wäge.“ Salm 29.

Ülestõusmise tõendusets on faks kindlat tõendust olemas. Üks on pühas kirjas nagu seda juba Pauluse ütelsest Kristuse ülestõusmise kohta leidfime. Jumala wäe teise tõenduseta wastab apostel küsimuse peale: Kuidas saawad surnud ülestõusma ja missuguse ihuga tulewad nemad? Meie mõtted on wäga meie waadete ja harjumuste mõju all. Paljudele inimestele teeb ülestõusmise etteujutamine raskets mõte, mõningate ihulikult wigaste peale, kes on pidanud eneste liikmeid mitmesse kohta kaotama, kuna wiimaks selle isiku kurb eluülejääd hoopis kuhugile teisale on maha maetud. Sellejuures unustatakse aga ära Pauluse ütelus: „Ja kui sa külwad, ei külwa ja seda ihu, mis peab sündima“. 1. Kor. 15, 37.

Loodus annab meile kõiki uueksloowa wäe kohta nähtawaid tõendusi.

Rahets-kolmets osaks lõigatud kartulad pannakse kewadel maha ja sügisel wõetakse üles terwed kartulad, ilma et selle juures wähegi imestatakse. Ka teab iga külwaja et mitte need iwad, missugused külwatakse, üles ei tõuse, waid kõik ära mädanewad, kuid siiski on nende sees „ülestõusmise wägi“ missugust inimesed ei wõi mõista ega ka anda. Imed, missugustega meie oleme harjunud, ei ole meile enam imelikud ja just see pimedus nende mõistetawate ja meie igapäewases ümbruses olewate tõenduste wastu awaldawad uskmatute meeleldi teadmatat olekut. Kui palju teotajaid ei ole Jeesuse esimese imeteo üle pilganud, kui ta wee wiimaks muutis, kuna nad säälsamas loomuliku wiina kohta ütlewad, et ka see on ainult weest saadud.

Wiinapuu toob mõne üksiku suwetuul jooksul maa seest saadud weest wiina efile ja segab selle magustamiseks senna sekka tuliseid päikesekiiri. Wõi kas tali walab wiina wiinamarja kobaratesse või istutab wiinapuu juured kuhugile maasees asuwatesse salajatesse wiinasoontesse?

Kuid kas see, kes wiinamarjadele wõimaluse andis weest ja päikeselise kiirteist wiina teha, ei wõi ka sebasama ilma wiinamarjadeta teha? Tera- wa loogitaga küsib wana elutark Paulja:

Wõistke teie totrad rahwa seast ja teie halbid, millal tahate teie targats saada?

Kes kõrwa istutauud, eks see peaks kuulma? Kes silma walmistanud, eks see peaks nägema?" Paul 94, 8. 9.

Kui nüüd Looja paljunduse- uuestiefiletusumise- ja ülesäratamise imed looduses tuhatfordseft on tõendatud, siis kindlustab Jumala wägi tõelikult ka ihuülestõusmise. Ihu ülestõusmine on püha Kirja järele loomisesündmus ja seda wõib igati uskuda, kes üleilbse maailma Loojat ja loomist usub. „Jumal annab temale ihu, nõnda kui ta tahab“. 1. Kor. 15, 38.

Peale läbirääkimise, ülestõusmise wõimaluse üle, on meil weel tegemist wiimase murega, mis on: Misuguse ihuga tulewad nemad?

Paulus näitab järgmiste lausetega ihude mitmekesisidust, wõeldes: Kõik liha ei ole mitte ühesugune, waid ise on inimeste liha, ja ise on weiste liha, ise on kalade ja ise on lindude liha.

Ja on taewalikusi ihusid (kehafid) ja maapealseid ihusid (kehafid); aga ise on taewalikkude auu ja ise on maapealiste auu. Ise on päikese selgus, ja ise on kuu selgus, ja ise on tähtede selgus; sest ühel tähel on enam selgust kui teisel. Nõnda on ka furnute ülestõusmine. 1. Kor. 15, 39—42.

Püha Kirj kirjeldab elawates wärwides

uut maad ja elu seal peal paradiisilise elu uuesti ülesseadmifega, kus puuduwad patt ja selle tagajärjed. Kõikidest piiblistest ettekuulutustest, mis meile elu uuel maal kirjeldawad, olgu weel ainult nõnda palju wõeldud, et uue maa elanikud ka üksteist tundma saawad. Apostel ütleb: Ja otse nõnda kui meie oleme mullasse kuiu kannud, nõnda peame meile ka taewa kuiu kandma.

Enne patulangenest wõlew ilmsüütu elu saab siis jällegi uuesti ülessestatud, kui patt ärataotatud on.

Elus on loomulik, et mida keegi külwab, seda tema ka lõikab. Meie maine elu on külwi aeg. Lõpulise tõenduse meie ülestõusmise kohta saab inimene oma sifemises elus. Meie mõistus oma piiratud olekus, saab ikka selle kohta wõimatuft leidma, mis kahtlemiseks ja uskmatusesks wõimalust pakuwad.

Inimese tõeline olewus, tema meel ja süda, on loomulik wiljatera ja looduse seaduse järele on see maffew, et maine, lihaliit külw ei wõi mitte taewalikkude leikust anda. Kes liha peale külwab, see leikab lihas hufatust, aga kes waimu peale külwab, see leikab waimu igawest elu.

Selleks, et meie wõitfime igawestest elust osa saada, peame „uueks loomaks“ saama. 2. Kor. 5, 17.

„Aga kui Kristus teie sees on, siis on küll ihu furnud patu pärast. Aga kui selle Waim, kes Jee-

fuse on furnust ülesäratanud, teie sees elab, siis wõtab see, kes Kristuse on furnust ülesäratanud, ka teie surelikud ihud elawaks teha tema Waimu läbi, kes teie sees elab“. Sest kui teie liha järele wõtate elada, siis peate teie surema, aga kui teie Waimu läbi ihu teud wõtate suretada, siis peate teie elama“. ...ka need, kellel Waimu esimesed annid on, ja meie ise ägame iseenestes ja ootame laste digust, see on meie ihu ärapestmift. Rom. 8, 10. 11. 13. 23.

P. Drinhaus.

Kolgata wõitja.

I.

Wõitja wõitnud, põrmupan-
On ta surres surma wäe, Inud,
Hauast tõustes on ta annud
Meile oma peastja-käe.
Käsu wõimu hauda mattis,
Raudse, raske, rusuwa,
Tema needmise meilt wõttis,
Oma ohwri-surmaga.

II.

Heitis ennast käsu alla,
Wend'e pärast waeseks sai—
Nii ta surus surma walla,
Elu kalmust kaasa tõi.
Wõitja wõitis wõidu palmid,
Ole julge hingeke!
Kostku huultelt tänu-salmid
Wägewale wõitjale.

III.

Wõitja wõitis, tema wõidu,
Osalised meiegi,
Elu-öölgi kuldse koidu
Näeme tõuswat kaunisti.
Selle kiir ei ilmas kustu —
Meid on peastnud Peastija,
Tõusnud Kristus, kelle wastu
Läh'me wõidu-lauluga.

Janic.

Kristuse tulemise ja ihu-ülestõusmise tarvidus.

Ei ole ainjamatti kristlikku õpetust, mille juured pühaskirjas laiemalt juurdusid kui õpetust Kristuse teisest tulekust. Piibel ei õpeta ühtegi ainet selgemini, kui õpetust, et inimesoo ärälunastamist ja jäädawat õigluse elu ülesseadmist ainult Kristuse tulemine lõpulist teostab.

Kui õiged — nagu seda üldiselt usatakse, surma korral kohe igawesesse elusse ja ausse saavad, ja kui hõelad surma järele kohe oma palga saaksid, siis ei tarwitaks piiblis olla ruumi ei ülesäratamise- ega ka Kristuse tulemise õpetusele. Ja kui Kristuse tulek ei peaks tähtis olema, kas peaks siis see õpetus nõnda suurt osa piiblist enda alla võtma?

Kui meie aga teame et surnud „ei tea midagi“ ja et neil ei ole „ei ühtegi tegemist, ega ärandlemist, ei tundmist ega tarkust“ (Rog. 9, 5. 10), siis teame ka et igawesest elust osasaamiseks on tingimata tarwis ülestõusmist. Rogu piibli kookõlastatud õpetused kirjeldavad surmude ülesäratamist kui sündmust mis on ühenduses Kristuse tulemisega. Seega on siis Kristuse tulek sündmus, mis õigust inimese lõpulist ärapästmiseks surma võimusest, tingimata tarwis on. Surm on viimane waenlane. Paulus räägib Kristuse tööst järgmiselt: „Sest nõndagu Adam sees kõik ära surewad, nõnda peab kõik Kristuse sees elawaks tehtama. Aga igalüks oma korra pärast; esimene on Kristus, pärast need, kes Kristuse pärast on, kui tema tuleb... Sest tema peab kui kuningas walitsema, kunni tema kõik waenlased enese jalgade alla saab pannud. Viimane waenlane, sellele ots tehakse, on surm“. 1. Kor. 15, 22. 23. 25. 26.

Millaal maksetakse palk?

Kristus wiibis kord oma maisel elu ajal wariseeride ülema juures söömajal. Alles alati walmis kõigile tarwilisi juhatusi andma, ütles ta söömaaja korraldajale:

„Kui sa lõuna- ehk õhtusöömaaja teed, siis ära kutsu enese sõpru, ega enese wendi, ei enese sugulasi, ega rikkaid naabrid, et nemad siis sind eneste juure jälle ei kutsu ja seda sulle ei tasu; waid kui sa wõõraspeo teed, siis kutsu wärsed... Siis oled sa õnnis, sest et neil ei ole sulle midagi tasuda; sest see peab sulle tasutama õigete ülestõusmisel“ Luf. 14, 12—14.

Kusagil ei õpeta Kristus et nendele, kes sin Jumala auks ja inimeste kasuks on elanud, nende surma korral palka antakse, kuid igal pool, et see tema tulemisel ja ülestõusmisel saab sündima, mis õigused lask sündmust korraga saawad olema.

Luetaugu ka Matt. 16, 27 ja Jlm. 22, 12 ja pandagu tähele et Kristus „tuleb oma Isa au see oma inglitega ja siis tasub tema igalüks kätte tema töö järele“.

Kindlasti peab siis meie Õnnistegija tagasitulema, kui tema lapsed peawad kunagi aukrooni ja igawese elu saama, mida ometi nii selgesti piiblis õpetatakse.

Alles siis, kui tema tagasi tuleb, „istub tema oma aujärje peal“. Matt. 25, 31. Nõnda on siis tema tulek ja aujärjele asumine ühel ajal teostatud sündmused. Waata ka 2. Tim. 4, 1. Sellest järgneb wastuwaidlemata et tema oma tulekul õndsate hulga „mis ükski ei wõinud üles arwata“ (Jlm. 7, 9) armsate sõnadega saab enda juure kutsuma, weldes: „Tulge tänna, minu Isa õnnistatud, pärige kuningriiki, mis teile on walmistatud maailma asutamist“. Matt. 25, 34.

Ras nõuad sa Jumala riigi järele, armas lugeja? Ras loodad sa senna riiki saada? Ras usud saad et Kristuse sõnad täide lähewad: „... sest teie isa hea meel on teile kuningriiki anda“. Luf. 12, 32.

Kindlasti loodad sa seda! Ras ei peaks sa siis ka meie Õnnistegija auulist ilmumist ootama ja selle kasuks töötama?

Kristuse isiklik ligiolek.

Igal kristlasel peab kindel igatsus olema Kristuse isiklises ja nähtawas läheduses elada.

Tema igatsuse eesmärk peab kord tõeks saama, aga millaal ja kuidas? kas kohe surma korral? Kul piibel tõtt õpetab, siis ei.

Kui Issanda ärälunastatud kohe eneste surma korral oma Õnnistegija lähedusesse saaksid siis ei oleks tarwis et Kristus tuleks, et omasid senna wõtta, kus tema on.

Sa ehk mäletad, armas lugeja, kui meie Õnnistegija oma jüngritele ütles, et tema peab neist nüüd lahkuma ja oma Isa juure minema. Seda kuuldes said jüngrid kurwaks. Millega trööstis Kristus neid? Ta tuletas neile meele et ta läheb neile aset walmistama ja siis tuleb tagasi, et neid enda juure wõtta, et nad jäädawalt tema riigis wõiksid elada. Joan. 14, 1—3. Samuti

ütleb ka Paulus: „Kui Kristus, meie elu awalikuks saab, siis peate ka teie temaga auu sees awalikuks saama“. Kol. 3, 4.

Siin näeme et Jumala Sõna selgesti õpetab, et õndsad mitte enne eneste igawest pärandust kätte ei saa, ega neid sellesse riiki wastu ei võeta, mis Jsa neile on walmistanud, kuni Kristus taewaliku au täiuses tagasi tuleb, et oma lapsi koju wiia.

Rõikide ajajätkude lootus.

Püha Waim räägib Pauluse läbi järgmised tähendusrikkad sõnad: „Waata ma ütlen teile ühe salaja asja: ei meie küll kõik lähe magama (surma und), aga meid kõik peab muudetama, äkitselt, filmapilkmises, wiimse pasunaga, sest pasun peab hüüdma ja surnud peawad ülestõusma hukkamine-mata põlwes ja meid peab muudetama. Sest seehinane kaduw asi peab enese peale wõtma hukkamine-mata põlwe ja seehinane surelik peab enese peale wõtma suremata põlwe. . . . siis saab sõna tõeks, mis kirjutatud on: „Surm on araneelatud wõimuse sisse“. 1. Kor. 15, 51—54. Paulus ütleb 1. Tesl. 4, 16—18. selgesti et need, „kes Kristuse sees surnud“ saawad ülestõusma.

Seega näeme siin et muutmine surelikust olekust surematasse olekusse sünnib Kristuse ilmumise ajal, kui tema tuleb surnuid ülesäratama? Kas on inimene juba nüüd suremata? või kas ta omab ilmsurematust? Kui ta nüüd juba ilmsurematust omaks, kuidas võiks ta siis veel ülestõusmises „enese peale wõtma hukkamine-mata põlwe ja seehinane surelik . . . suremata põlwe?“ 1. Kor. 15, 53. Surelik tähendab seisukorda misjuga inimese oma loomulikus olekus wiibib.

Tawet awaldas oma waateid ja lootust tulewiku peale järgnewates sõnades: „Ma saan ju palet näha õiguses, küll ma saan kõik rõhkesti ju käest, kui ma üles ärkan“. Paul. 17, 15.

Rahtlemataki räägib Tawet siin oma ülestõusmises surnuist, sest surma nimetab püha Kirj. tihti uneks. Surmast ärkama tähendab surmast ülesäratatud saama. Paul. lootis et ülestõusmise aeg saab olema aeg, kus kõik tema soowid rahuldatus saawad, mis igawesesse elusse minet endaga kaasa toob ja mis Kristuse tuleku ajal täide läheb, kui „surm saab araneelatud wõimuse sisse?“

Üle tuhande aasta hiljem tunnistab Peetrus nelipiibi Waimu mõjul suure rahwahulga ees, et: „Tawet on surnud ja maha-

maetud . . . ja ei ole mitte — see on Peetruse ajal — taewasse läinud. Ap. t. 2, 29, 34.

Meie ainjam lootus.

Püha Kirja õpetuste juures edasi uuri-des, kuuleme veel mis Saulus ütleb: „Sest kui surnud üles ei äratata, siis ei ole ka Kristus üles äratatud. Aga kui Kristus ei ole ülesäratatud, siis on teie usk tühine, siis olete teie alles oma pattude sees“. 1. Kor. 15, 16. 17. Jumala Waimust sisseantud tõenduse lause esimene osa ütleb: „Sest kui surnud üles ei äratata“. Kui surnud üles ei tõuse, mis on siis selle kindel järeldus? Wastus: „Siis ei ole ka Kristus ülesäratatud ja tema järelekaiate usk on tühine. Kuid Pauluse sõnades: „Sest kui surnuid üles ei äratata, on veel teine järeldus ja nimelt: „Siis on ka need, kes Kristuse sees on läinud magama, hukka läinud“. Paulus ei jäta siin ruumi täi-likimustele või mõtete mitmekesisustele.

Tema seletab siin sõnades, misjuga ülestõusmata walesti mõista, et mitte üksi jumalakartmatad surnud waid ka need, kes on surnud Kristuses, siis kadunud on, kui surnuist ülestõusmises ei oleks. Pauluse ütetus poleks kõigi olewat, kui surnud mitte tõelikult surnud poleks, waid kui kehata ja wõimata õhukujulised olewused teadlikud ja mõttewõimsad isikud kas puhastustules ehk jällegi taewa röömus wiibiksid.

Piibel aga õpetab et surnud saawad ülestõusma ja et sellepärast need surnud, kes on Isandas surnud, ei ole kaduma läinud. Nagu Wil. 3, 8—11 on kirjutatud, oli Paulus walmis teatud eesmärgi poole püüdmiseks kõikidest maisetest asjadest loobuma. Mikspärast? Siin on tema enese wastus: „Kas ma kuigipidi surnute ülestõusmise poole võiksin saada“.

Mikspärast oli Paulus walmis kõiki maiseid kahjusid selleks kannatama, et tal surnuist ülestõusmisest osa võiks olla? Sellepärast et ta teadis, et teist teed igaweseks eluks ei ole kui surnute ülestõusmise läbi.

Kõike seda, mis siamaale oleme õppinud, tähelepannes, ei ole sugugi ime kui meie piiblist loeme, et meie Õnnistegija ilmumine kõikide nende „õnnis lootus“, on, kes tema tuleku ajal elades seda suurt sündmust aralunastamise lõpuaktina on oodanud. Tiit. 2, 11—13.

Kõik Jumala töötused on igale kristlasele ühtlaselt pühad ja kallid aga töötust, et Jeesus saab tagasi tulema, nimetatasse

pühas Kirjas „õndsaks lootuseks“, sest et siis kõik töötused ja lootused täide lähevad.

Ras oled sa, armas luga ja nende seast, kes „igawest elu“ „ja hukkaminemata õnne otsivad“ (Rom. 2, 7), mis Kristuse tulekul usklikudele ootajatele osaks saab.

Ras ei peaks meie siis tema tuleku pärast palwetama, seda ootama ja selleks töötama?

Kui Jeesus meie südamel ülem õnn on, siis saame ühes Joannesega palwetama: „Tule wistist, Issand, Jeesus!“

G. W. Rine.

Jerusaleem, tulewane maailma pealinn.

Ei leidu küll wist ainsamat kristlast maa peal, kes Jerusaleemast midagi kuulnud poleks. Juba piibli esimestes peatükkides loeme sellest, et Melkiseedek, Salemi kuningas, tuli leiwa ja wiinaga Abrami wastu. 1. Mos. 14,18,19. Et see Salem Jerusaleem ja Siion on, tõendab Sawet. Poul 76,3.

Ebr. 7, 1—3 leiame et see Melkiseedek, rahukuningas ja Jumala ülempreester, Kristuse eeltähendus oli. Nõnda kuidas Salemi kuningas Abramit leiwa ja wiinaga wastu wõttis, nõnda saab ka Kristus, kui kuningate kuningas, oma isa riigis uues Jerusaleemas oma rahwaga pühadustöömaaga pidama. Jlm. 3,20; Matt. 26,29.

Jerusaleemal on üliwana minewik, sest seal walitsesid kuningad juba Abrami ajal. Hiljem loeme, Jofua ajal, et Adonisedek Jerusaleema kuningas oli. Jof. 10,1.

Kohtumõistjate ajal elasid paganlikud jebusirahwad seal linnas. Juida lapsed olid küll selle paiga üliwõimu enesele wõitnud, aga ei olnud neid ebajumalate kummardajaid weel mitte wälja ajanud (Kohtum. 1,8,21), nõnda et seda alles Sawet täielikult tegema pidi. 2 Sam. 5,6,7. Selle läbi omas Jerusaleem enesele nimeks Saaweti Linn. 1 Kun. 8,1. Aga nii kui Poul 48,3;87,3 ütleb, on see Jumala linn. Daniel nimetab seda „sinu linnaks ja sinu pühaks mäeks“. Tan. 9,16. Sellega teab siis iga piiblit uurija kristlane, et Jerusaleem Jumala linn oli — üks sarnadustuju ühest aulikumast linnast. Siin oli tempel, templis seaduse laegas käsulaudadega ja Jumala armujärijega, mille kohal Jumala au pilw nähtawalt wiibinud oli. Siin õpetasid preestrid ja prohwetid Jumala tahtmist, siin pidi kõige rahwaste palwetoda olema; kõik Jumalat otsijad wõiswad teda siin, tema enese poolt walitud linnas leida. Wana Jerusaleem pidi Jumala tahtmise järele maailma pealinnaks saama, poliitilises kui ka usulises mõttes. Aga kurjuse wõimud saiwad ülewõimu ja sellega sai Jumala plaan põlatud ja edasilükatud, aga mitte küll lõpetatud.

Jeesust toodi, kui ta waevalt mõningad nädalad wana oli, Jerusalemma, templisse ettenäitamiseks. Raheteistkümneaastaselt leiame teda jälle püha linna poole reisiwat, et seal esimest korda paasapäha pühitseda. Kui sagedasti õpetas tema hiljem templi hoone-tes, kui aulik oli tema sisesõit sellesse üliwanasse, auwäärt linna, ja kui väga kaebas ta selle linna seisukorra ja eelseiswa hukumise üle. Samuti kuulutati Jerusalemmale enne ewangeliumi, seni kui üldine tagakiusamine lahtipuhkes. Ka esimene, üldine firikufonfiil peeti seal. Ap. teg. 15,4,6.

Sellega lõppes selle wana auwäärt linna tähendus ära ja apostlid juhtisid usklikkude tähelpanu Jerusalemma peale, mis ülewal on. Kal. 4,26. Wana Siion oli siin sulaspõlwe järelejäänud ja tema hukkumine oli kindel.

Uja lõpul, tähendab, meie päewil on wanal Jerusalemmal weel üks tähendus, nii kui Tan. 11,45 ja 12 ptk. näitawad. Pühitse aja sees lööb türklane aulise püha mäe ümber oma walitsustelgid üles, ja kõikide lahingute lõpulahing — Harmagedon — lüüakse seal. Aga siis tõuseb wõi ilmub Mikael (Kristus), et kõikide ajajätkude kristlaste lootust tõestada. Ta tuleb jälle, kohut pidama ja omaid koju wiima. Kuhu? — „Waata, ma tulen pea, pea kinni mis sul on, et ükski ei saa sinu krooni wõtta. Kes wõidab... ma tahan tema peale kirjutada oma Jumala nime ja oma Jumala linna, uue Jerusalemma nime, mis taewast, minu Jumalast maha tuleb, ja oma uue nime“. Jlm. 3,11,12. „Ja ma nägin uut taewast ja maad; sest esimene taewas ja maa olid mööda läinud ja merd ei olnud mitte enam. Ja mina, Joannes, nägin püha linna, uue Jerusalemma, Jumalast maha tulewat otse-kui oma mehele ehitatud pruudi. Ja ma kuulsin ühe suure heale taewast ütlemat: Waata Jumala telk on inimeste juures ja tema tahab nende juures kui telgi sees elada ja nemad peawad tema rahwas ole-“

Noor/oo osakond.

Mida ja arvad teatris käimisest?

Küsimine teatris käimise kohta on väga tähtis. Selle õigesti wastusest seisab ka osalt meie igawene saatus ja elu kaalu peal.

Noored inimesed, kes end seitsemendama-päewa adventistideks nimetawad, samuti igauks, kes end tõsiselt kristlaseks peab, ei wõi selle küsimuse peale sellest samast waatepunktist wastata, nagu teised, sest meie peame oma suurt ülesannet, ewangeliumi kuulutamist kõige rahwastele, filmas hoidma ja eneselt küsimas kas wõin ma teatris käimise läbi selle kuulutusele midagi kasu tuua, ehk kurwastan ma oma Meistrit sellepärast et ta minuga kaasa tulla ei wõi.

Wõib olla, et keegi ütleb: „Sumal nõuab, et meie oma waimulikke omadusi edendama ja väljajarima peame, ja sellepärast käin ma ka teatris. Ma ei näe selles mingit ülekohut“. Tarf Salomon kirjutas enese elukogemusest: „Mõne meelet on tee õige, aga selle wiimne ots on surmateed“. Õp. sõn. 14. 12. Kindlasti wõib teatrit selleks nimetada.

Teater ja näitemängud saiwad oma alguse wana kreeklaste ja roomlaste juures, muude awalikkude lõbustuste hulgas suurt poolehoidu wõites, mille hulka ka noorsugu ilnamõtlemata kaasakistud sai. Esimene ristikogudus wõttis täieste sellewastase seisukoha sisse, osalt kitsa ühenduse pärast paganlike usukommete ja näitemängude wahel, osalt kombeluwastase oleku pärast, mis näitemängudel ja selle tagajärgedel awalikult

tulid. Kõige rohkem, miks esimesed kristlased sellest eemal hoidsiwad, oli see, et nad oma Õnnistegijalt seda ei olnud õppinud. Pärast moodustas pime kettaeg ühe „kristliku teatri“, kus nõndanimetud „müsteeriaid“ (saladuslikke) ettekandeid kannatamisloost mängiti ja see waimulik näitemäng on ilmaliku

näitemängu ema, sellega on siis kestaaja katoliku kirik teatud määralt praeguse teatri ema. Hiinas on ka näitemängud rahwameelejärele, aga seal, nii kui ka Jaapanis, ei tohi naisterahwad näitelawale astuda.

See on kindel, et teatri mängud, mis tänapäew ka kuulsate meeste poolt nende „õpetliku“ siisu pärast soowitatakse, kõigesuuremad saadana wõrgud on. Seda kinnitawad järgnewad tunnistused meeste poolt kes ise on näitemänguga tegemist teinud. Keegi näitleja ütles oma sõbrale, kui nad teatrist mööda läksiwad: „Nende uste taga on Soodom“. Üks

teatri direktor Chicagos jutustas lord, et tema niisugust meeste ja naiste alatust iialgi mujal pealt waatama pole sunnitud olnud, kui seda oma wiiteistkümnendaastalise teatri juhatusel aegus. Et see tõesti nii kohutaw on, seda wõib ka nende ridade kirjutaja isiklikult tõendada.

Peale selle on teater pettekujutus, mille tagaseintel sagedasti etendamise wastolu etendatakse. Sõna „teater“, „teatraalus“ juba iseenesest meie keelde tõlgituna tähendab weiderdamine wõi tembutamine. Teatris pakutakse sagedasti pealtwaatajale nii mõndagi lõbusat ehk „õpetlikku“, kuna näitlejate enese südames libe tõde ja tühjus walitseb.

Õige eestuju noorte iseloomu arendamiseks.

Ühe kuulsa Inglise waimuhaigete arsti juure tuleb ühel päewal keegi mees ja palub abinõu, mis teda terweks arstiks tema sügawast raskemeelsusest ja melankooliast (kurwameelsus). „Seda wõib“, ütleb arst, „minge teatrisse ja kuulake seal Dawid Garrack'i naljatamisi, siis saate kindlasti üsna lõbusaks ja kaotate oma kurwameelsuse“. „Doctor“, wastab haige ohates, „Dawid Garrack, — olen mina ise“... Nii tähendab siis, kui ta pealtkuulajaid kõigerõõmsamini naerma sundis, woollas ta enese süda werd — kurwameelsuse pärast. Arst, aita ise enast!... Kas see pole kohutaw etendus lõbusatele pealtkuulajatele?

E. G. White ütles järgmiselt: „Üks kõige tardedawamatest lõbustuswiisidest on teater. Selle asemel, et see mõni wooruse kool oleks, on ta kõlbmata taimede istandus. Ühtegi kangemat mõju pole meie maal, mis inimese mõttekujutust nõnda mürgitab, usulisi tundeid nii wäga rikub ja maitset tõfiste eluküsimuste kohta nii wäga nõrgestab, kui just teatri mängud. Armastus nende wastu kaswab iga pealtwaatamise järele“.

Paljud inimesed finnitawad, et nemad mäistawad pahade ja heade näidendite wahel wahet teha ja sellepärast ei olla neil waja ühtegi hädaohtu kartta. Apostel Paulus ütleb 1. Kor. 6:12: „Kõik on mul luba teha, aga kõigist ei ole mul mitte kasu“. Teises kohas: „Hoidke kõige eest, mis näib kuri olewat“ ja E. G. White ütleb selle kirjakoha põhjal:... Meie peame hoidma end selle ritutud ajajärgu pattude eest“. Tunnist. kog. 1., leh. 2. 24.

Üleskutses noortele, sellesama kirjaniku poolt, loeme: „Noorfugu on teadmatuses mõnesuguse hädaohtu suhtes, millele nad iga-päew wäljapandud on. Kui noorfugu ainult kord üles ärkaks ja sügawale tundmisele tuleks, kui wäga ta jõudu Jumalast wajak, et saadana kiusatustele wastu seista, wõidak ta auliku wõitu ja saawutaks wäärtuslisi kogemisi omas usuwõitluses. Kui wähesed noored inimesed mõtlewed selle manitsus sõna peale, mida Apostel Paulus Püha Waimu läbi annab: „Olge kasiwad, walwake, sest teie waenlane, kurat, käib ümber kui mõitgaja lõukoer, ja otsib, keda tema wõiks ära neelata. Selle wastu seiske kindlasti usus!“ 1. Peetr. 5, 8. 9. Ainukene kindlustus noorrahwale oleneb järjekindlas walwamises ja alandlikus palwes“... Tunnist. kog. II. leh. 125. 126.

See wõib igaühele õpetuseks olla. Kristlaste teatri käimine mõjub teiste peale

ja need wõiwad teatriskäija eesküju järele tehes wiimaks kõige suurema kahju sisse langeda.

Iga inimene peab selles järele andma, et teatri mängud kasulikult waataja iseloomu peale ei mõju. Samasugune waade ehk mõõdupuu on ka kinode kohta. Mõned wõib olla, näiwad õpetlikuna, aga meil kristlastel on ju ausam ja puhtam allikas, kust meie seda head õpetust saada wõime, ja ka parem koht meie rahale, kus sellel kõrgem otstarbe on, nimelt nende kasuks seda tarwitada, kellede juures weel waimulik pimedas walitseb.

Kui nüüd teatri käimine hädaohuga ja wastutusega ühendatud on, et ta saadana tööriist on, ja kui meil üks puhtam ja kõrgem hariduse allikas saadawal on, näituseks loodus ja Jumala sõna, kui meie langenud maailmale üht kuulutust armastawast Lunastajast wiima peame, siis on meie kohus teatri mängusid häbeneda ja weel rohkem, meie peame oma mõju maks waks tegema, et teisi sellest tagasi hoida. Ainetel Ed. Mägi.

Rahulolematus.

Rahulolemata meel on nuhtlus mis inimese südame kallal närib. Tööline pole rahul oma wäitese eluruumiga; kui ta töö juhataja oleks, siis wõiks temal ka tore korter olla, nagu sellel nüüd on.

Ja tö juhataja? See tahaks hääl meel mõne suwimaja omanik olla ja wõib olla autos töökohtale sõita, nagu seda ette wõtete omanikud wõiwad teha. Kuid ka need omanikud tahaksid jällegi weel paremini elada ja waatawad äärmise kadedusega oma naabri peale, kelle äri ehk edurikkamalt töötab kui neil.

Peale selle ei anna neile töötingimused rahu, sest kõik töölised nõuawad ikka rohkem palka ja lühemaid töötunde. Tema kaebab, et tal ainsamatti rahulikku tundi pole ja ta soowiks kufagil elumõllust kõrwalises kohas rahulikku elu elada.

Nõnda keerleb see soowide ja igatsuste ratas lõpmata edasi, rahulolematus sünnitab isedraalisi õpetusi ja kombeid ning teeb inimesi õnnetumaks. Näib et maailm on äraunustanud piibli sõnad: „Parem on piisut Jehowa kartuses, kui suur warandus ja kárin seal juures.“ Õp. s. 15, 16.

Iha waranduse, kuulsuse ja lõbustuste järele on nõnda inimeste meeli täitnud, et jumalafactuse põhimõtted hoopis kõr wale on

jäänud. Sellega on aga tuhanded perekonnad õnnetuteks saanud ja rahutu meel on veel enam lewinenud.

Ujalugu näitab meile, et kõik, kes eneste ülesandega ja olukorraga rahul ei olnud, ja kes teiste osavuse ja seisukohtade üle kadedad olid, iseendid rumalatena on üles näidanud; nemad ei kõwendanud mitte ise- eneste õnne, vaid hävitasid seda.

Rahulolemata meel wajutab jooni meie otsaesisele, nõrgendab meie armastust, rikub ära meie õige otsustamisvõime, teeb sõbrad äraandjateks ja wastastikku usaldus- rikka perekonna põrguks. Ainult vähesed nendest, kes teiste peale kadefusega waata- wad, wõi silmapaistwat seisukohta maail- mas ihaldawad, teawad, mida nad õieti tahawad. Paljude rahulolematuse on asja- tundmatusele rajatud. Nii mõnigi tahaks mõne suure ettevõtte juhiks saada, kuid ta ei tunne neid muresid, mis igapäew wõi- wad kokkuwarisemist esile tuua. Nii mõnigi muusika mees näeks heal meelel, et kõik maailm tema teoseid imestaks, nagu Beet- hooveni omasid, kuid ta unustab ära, et wana kunstnik lõpetas kurt oli, ja ühtegi häält oma ilusast muusikast ei kuulnud. Mõ- nigi kord kahetsetakse mõnda rikast, kes wõib olla tõllas sõidab, kuid ei teata mitte, kui tühi see elu temale näib ja kui suur tüdi- mus tema sees asub. Wõib olla on ta oma armsamad lapsed wõi ka omased kaotanud, mida temale keegi ei saa tagasi anda. Ju- malal on inimeste teede tasandamiseks omad wiisid ja kombed ja ükski ei wõi mi- dagi kordasaata, kui ta selle eest midagi maksta ei taha.

Üks kõik kui tüdinenud meie ka mõnikord eneste saatusest oleksime, siiski ei tahaks meie pikema järe mõtlemise järele ühegi muu seisukohaga rahul olla, kui just sellega, mis meil käes on.

Jutustatakse ühest wanakesesest, kes oma elust ja sellest koormast, mida ta pidi kandma, nii tüdinenud oli, et ta ühel päewal selle õladelt maha heitis ja endale surma palus.

Korraga ilmus tema ette surma ingel ja ütles: „Kas sina mind kutsusid? Siin ma olen.“ „Ja“, wastas ehmatanud wanake, ma tahaksin et sa selle koorma mulle jälle õla- dele aitaksid, sest see on mulle palju wäärt“.

See seletab meile paljugi meie elus. Rahulolematuse wõtab mõnikord meie üle wõimust; meie oleme tihti pahased ja kan- natamatad eneste saatuse üle siin kurjas maailmas, kuid siiski ei wahetaks meie sa-

gedasti eneste raskeid olufid ja elutingi- misi ühegi teise asja wastu.

On aga teistsuguseid abinõusid tüdimuse ja rahulolematuse kõrvaldamiseks. Meie peame üttema õppima: „Jumal on mulle selle ülesande annud, ja mina tahan selle töö, mis mul täita on, tema jaoks teha“. Rahtlematalt muudab niisugune asjadesei- sukorra mõistmine meie rahulolematuse õn- nelikkuseks.

Rahulolematuse wastand on rahuolemine. Püüame igaüks eneste elusaatuslega rahul olla. Seda wõime aga ainult siis, kui meie puhtate kätega ja südamega kõige aususe ja õiguse poole püüame, ja kõigis enestele Kristust eeskujuts wõtame, kes kõigeparemini igapäewase töö kaudu omandatud rõõmu ja kasulikkust tundis.

Ühe kujuri töötoa nurgas oli ühe kiriku modell, mis paksu tolmuorraga kaetud oli. Ühel päewal wõttis üks tema kaastöölisest selle modelli nurgast üles, asetask ta nähta- wasse kohta ja pani põlewa küünla selle sisse. Tuli walgustas wärwilisi ainalaase ja pani selle modelli mitmesugustes wärwi- des särama. Mõõdakäiad jäid seisatama ja imestaksid äärmiselt selle ilu üle.

Walgus oli suure muudatuse esile toonud, ja tähtsufeta asja auliseks muutunud.

Nii mõnegi inimese elu sarnaneb selle modellile. Nende iseloomu, sõnade ja tegu- wiiside wäärtus saab alatise rahulolematuse ja isemeelsuse korraga kaetud; wõtte aga see õige walgus, Kristus, eneste sisse wastu, siis ilmuwad teie tõelikud head küljed esi- äärele ja neid tuntakse ja imestatakse pal- judest, kellega kokku puudute.

Teie ise aga täitute sealjuures mõõtmata rõõmuga ja wõite igal elualal täielikult õn- nelik olla.

Inimene ja saatuse.

Paul Eller.

Sageli, olgu see kellegi õnnetuse wõi iseäraliku õnne puhul, kuulatakse inimesi ütlemat: „Jah, see oli tema saatuse!“ Wanade roomlaste hulgas wõis aga waewalt kuulda sarnast ütelist. Nemad kinnitasid: „Igaüks on ise oma õnne sepp“. Et inimesed on alati olnud huwitatud oma elust ja tule- wikust, s. o. oma saatusest, sellepärast pole ka need küsimused kadunud inimeste meelst. Neid arutati wana kreeka kultuuri ditse ajal, nende üle waieldi ägedalt kuiwal skolastika ajajärgul ning nende küsimuste üle räägi- takse meie ajalgi palju. Kaheldakse: on ini-

Kaks
lehekülge
on puudu